

Op avontuur

Lezen kan heerlijk ontspannend zijn. Je kunt als je leest avonturen meemaken die je in werkelijkheid nooit meemaakt. Je kunt overal op de wereld rondlopen, op plaatsen waar je in het echt nooit komt, omdat het te ver weg of te gevaarlijk is.

In deze module gaan we het hebben over detectives en thrillers, over andere culturen en over boeken die zich afspelen in een oorlog. Het klinkt allemaal heel avontuurlijk! Veel plezier met lezen.

Wat ga je doen?

Je leest fragmenten uit spannende boeken. Je leest over avonturen en andere culturen. Door de fragmenten krijg je zin om zelf te gaan lezen en dat ga je ook doen.

Je leest drie boeken voor je fictiedossier.

Sommige stukjes uit boeken zul je leuker vinden dan andere. Waarom? Je geeft je mening over deze fragmenten en legt uit waarom je het ene fragment leuker vindt dan het andere.

Wat heb je nodig?

In deze module werk je met:

- verschillende soorten teksten;
- je fantasie;
- informatie over de verhaalsoorten;
- een woordenboek;
- de computer.

Wat leer je?

Je leert:

- hoe een schrijver een verhaal spannend maakt;
- verschillende kenmerken van verhaalsoorten;
- hoe een schrijver speelt met de tijd;
- hoe een schrijver personen beschrijft;
- hoe je je mening geeft over de teksten die je gelezen hebt.

1

Spanning

Veel mensen lezen graag spannende boeken, over een moord, een ontvoering of een griezelig nachtelijk avontuur. Soms wordt de dader opgespoord, soms is er een open einde, zodat je nog niet weet wat er nu precies aan de hand was. Maar spannend is het altijd! Vaak wel zo spannend dat je niet kunt stoppen met lezen. Op dit perron lees je over spanning en avontuur.

1 Je eigen mening

- 1 Welk boek heb jij ooit gelezen, dat je echt niet weg kon leggen? En waarom was het zo spannend?
.....
.....
- 2 Welke kenmerken moet een spannend boek voor jou hebben?
.....
- 3 Welke soort spannende boeken vind jij het leukst? Je kunt kiezen uit detectives, thrillers, griezelverhalen, avonturenboeken, historische verhalen.
.....

2 Speurwerk

Lees de theorie **Detectives** en geef van de volgende beweringen aan of ze **waar** of **niet waar** zijn.

1	Een detectiveverhaal kan soms net een puzzel zijn.	waar / niet waar
2	In een detectiveverhaal speelt de politie altijd een rol.	waar / niet waar
3	In een detective wordt een misdrijf opgelost.	waar / niet waar
4	Degene die het misdrijf oplost, is een bijpersoon in het verhaal.	waar / niet waar
5	Degene die het misdrijf pleegt, is de hoofdpersoon in het verhaal.	waar / niet waar

Detectives

In een **detectiveverhaal**, kortweg detective, wordt een misdaad opgelost. Mensen lezen graag detectives, omdat ze het leuk vinden om er tijdens het lezen achter te komen wie de misdaad gepleegd heeft. Dit zorgt voor spanning. De lezer is nieuwsgierig naar wie het gedaan heeft en wil weten of zijn eigen vermoeden klopt. Het verhaal is soms net een puzzel. De schrijver geeft de lezer steeds een paar stukjes van de oplossing. Aan het einde van het verhaal weet de lezer wie de dader is en waarom hij of zij het gedaan heeft.

Detectives van dezelfde schrijver hebben soms dezelfde hoofdpersoon. Deze hoofdpersoon is degene die de misdaad oplost. Soms is dat een rechercheur bij de politie of een privédetective. Een privédetective werkt niet bij de politie, maar doet wel speurwerk. Soms is de hoofdpersoon een journalist of een kind, maar het is altijd iemand die slim is en (meestal) kan vechten. Als het een serie is met steeds dezelfde hoofdpersoon, dan leer je in elk nieuw deel deze man of vrouw beter kennen.

3

Puzzelen

Lees de theorie **Detectives** en het fragment **Dreiging** en beantwoord de vragen.

- 1 Wie is in dit fragment de detective?
.....
- 2 Welk misdrijf moet hij oplossen?
.....
- 3 Hoe praat de jongen met de ontvoerder?
.....
.....

4

Ontvoering

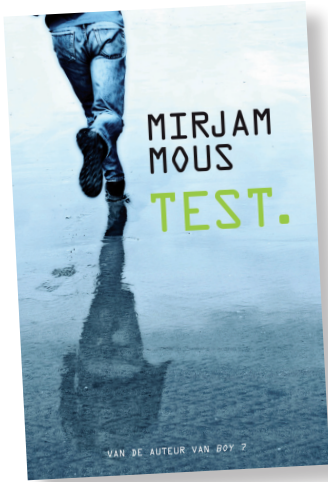
Lees het fragment **Dreiging** en beantwoord de vragen in hele zinnen.

- 1 Hoe lang was de vader van Elvis Long al verdwenen?
.....
- 2 Hoe zie je wat de ontvoerder zegt?
.....
- 3 Wat wil Elvis van de ontvoerder?
.....
.....
- 4 Waar dreigt Elvis mee?
.....
- 5 Waarom is de jongen eigenlijk eerst verbaasd?
.....
.....
- 6 Wat zal er met zijn vader gebeuren, als hij naar de politie gaat?
.....
.....
- 7 Zou je op basis van dit fragment het boek willen lezen? Leg je antwoord uit.
.....
.....

Dreiging

Elvis Long woont in een Engelse kustplaats. Als hij op straat komt, krijgt hij een briefje in zijn handen gedrukt waarop staat dat zijn vader ontvoerd is. Hij moet allerlei opdrachten uitvoeren om zijn vader terug te vinden.

Ik moest mezelf naar huis slepen. Waar is pa? dacht ik bij elke stap, maar er kwam geen enkel idee meer bovendrijven. Ik haatte de ontvoerders. Ze hadden me gedwongen om strafbare feiten te plegen. Ik was aangevallen door een hond en bijna gestikt. Ik had voor paal gestaan op de pier en was belogen en bedrogen. Ik had een onschuldig dier vermoord ...

Hoe langer ik de gebeurtenissen van de afgelopen week herkauwde, hoe kwader ik werd. Tegen de tijd dat ik thuiskwam, was ik zo opgefokt dat ik meteen naar mijn kamer stampte. Ik nam niet eens de tijd om te gaan zitten en snauwde tegen de computer: 'Het is niet eerlijk. Ik heb steeds gedaan wat jullie vroegen en alle opdrachten uitgevoerd. En wat heeft het me opgeleverd? Niks! Ik wil een tip over de verblijfplaats van mijn vader. Coördinaten, een cryptische omschrijving, het kan me niet schelen wat. Als ik maar een eerlijke kans krijg.'

De computer zweeg. Ik ramde op de knop om mijn post op te halen.

Nobody home.

'Willen jullie soms dat ik naar de politie ga? Ik zal wel moeten als ik pa niet op eigen kracht kan vinden, dus dat is dan jullie eigen schuld.'

Ik wachtte even en controleerde mijn post weer. Nog steeds niks. Zelfs geen foto of filmpje van mijn vader om mij onder druk te zetten.

'Goed, dan moeten jullie het zelf maar weten. Ik ga.'

Ze deden nog steeds alsof ik lucht was. Ik rukte mijn bureaula open, haalde mijn nieuwe bril tevoorschijn en mikte mijn oude bril erin. 'Nu ga ik dus echt.' Ik gaf de la een duwtje met mijn voet, zette mijn bril op en liep met harde passen naar de deur zodat ze konden horen dat het menens was.

Nog voordat ik mijn hand op de klink had gelegd, kwam er een berichtje binnen.

WAARHEEN?

Hadden ze zitten slapen of was dit weer een van hun spelletjes?

'Wat denk je?'

WACHT!

Het leek erop dat ze eindelijk schrokken. Maar waarom nu pas? Hadden ze me de eerste keer soms niet verstaan? Ik liep terug en trok het kartonnetje van het cameraoog. Hoorde het controlelampje eigenlijk niet te branden? Toch moest de webcam aanstaan, anders zouden de ontvoerders me niet kunnen horen.

'Ik wacht al een kwartier,' blufte ik. 'Jullie geven me nu meteen een aanwijzing over de verblijfplaats van pa. Zo niet, dan ga ik naar de politie.'

JE WEET WAT ER DAN MET JE VADER GEBEURT

'Ik zie hem ook nooit meer terug als ik hem niet op tijd vind. Wat heb ik dan nog te verliezen?'

JE GEEFT HET DUS OP?

DAT IS SNEL

Hoezo snel? Ik had het al bijna zes dagen volgehouden. Binnen drie tellen beslissen of je een pil zult innemen, dat was pas snel. Ik zag mezelf weer op het bankje aan de waterkant zitten.

WEET JE HET ZEKER?

JE HEBT NOG ACHT UUR, VIJF MINUTEN EN ZES SECONDEN

Uit: **TEST.** van Mirjam Mous

5

Auto

Lees de theorie **Detectives** en het fragment **Een ongeluk of niet ...** en beantwoord de vragen.

- 1 Wie is/zijn in dit fragment de detective(s)?
.....
- 2 Wat is het probleem dat ze moeten oplossen?
.....
.....
- 3 Hoe gaan ze dit oplossen? Kies uit: **Ze ondervragen de overlevenden.** - **Ze zoeken op de computer.** - **Ze gaan bij de huizen langs.**
.....

Een ongeluk of niet ...

Joke Fredriks wordt 's nachts opgeroepen. Ze loopt alweer bijna een half jaar mee bij de recherche en heeft aan een aantal heftige zaken meegewerkt. Omdat de slachtoffers nauwelijks jonger zijn dan zichzelf, voelt deze zaak heftiger. Samen met rechercheur Tom Speelman moet zij uitzoeken wat er die nacht is gebeurd: was het wel een ongeluk? Of is er sprake van een misdrijf?

Met een zucht laat Joke zich op haar stoel ploffen. De nacht van zaterdag op zondag heeft ze weinig slaap gehad door het auto-ongeluk en gisteravond is het weer laat geworden door een verjaardagsfeestje. Ze zet het bekertje koffie dat ze net uit de automaat heeft gehaald voor zich neer en start haar computer. Tom, die aan het bureau tegenover haar had moeten zitten, is er nog niet. Hij kan maandag sowieso moeilijk op gang komen en als ze in het weekend 's nachts hebben moeten opdraven is hij niet direct aanspreekbaar.

Het beginscherm van haar computer verschijnt. Het icoontje in de balk vertelt dat ze een aantal nieuwe mailberichten heeft. Snel loopt ze die door. Niets van belang, behalve een berichtje van Mireille, haar collega van de uniformpolitie.

Het meisje dat voor in de gecrashte auto zat, heeft aan haar ouders verteld dat de auto werd achtervolgd. Ouders hebben dit meteen aan ons doorgegeven.

Hoop dat je er iets aan hebt. Groet, Mireille.

Het is een bevestiging van wat ze al dachten. Maar waarom werd die auto achtervolgd en door wie? Uit Mireilles mailtje leidt ze af dat het meisje aanspreekbaar is. Hopelijk kan ze er meer over vertellen. En anders de jongen die het heeft overleefd misschien. Gisteren leek het erop dat hij er het beste aan toe was.

Ze neemt een paar slokken van haar koffie om de restanten slaap te verdrijven. Eerst maar eens kijken of die twee stabiel genoeg zijn om te verhoren of een verklaring af te leggen. Op internet zoekt ze het algemene nummer van het ziekenhuis op en toetst het in op haar telefoon. Ze moet aan verschillende mensen uitleggen wie ze is en waarom ze belt, dan pas krijgt ze iemand van de afdeling waar de slachtoffers 's nachts zijn opgevangen aan de lijn. Gelukkig heeft ze de tegenwoordigheid van geest gehad om de namen van de overlevenden te noteren: Kimberley van den Berg, Joël Geels en Roxanne de Vries. Roxanne ligt nog op intensive care, weet de vrouw te melden. Kimberley en Joël zijn buiten levensgevaar en daarom naar de afdeling overgebracht. Ze geeft haar twee doorkiesnummers. Een paar telefoongesprekken later weet ze hoe het met de slachtoffers is. Joël is aanspreekbaar. Behalve kneuzingen en schaafwonden heeft hij een gebroken sleutelbeen en een gebroken pols. Gezien de ernst van het ongeluk is hij er buitengewoon goed vanaf gekomen. Hij wordt nog ter observatie in het ziekenhuis gehouden. Mocht er niets blijken van inwendig letsel, dan mag hij morgen misschien

al naar huis. Ook geestelijk is hij redelijk stabiel. Zijn ouders hebben hem ervan op de hoogte gebracht dat een paar van zijn vrienden de klap niet hebben overleefd. Hij reageerde uiteraard emotioneel, maar stortte niet in. Kimberley is zwaarder gewond. Ze heeft gebroken ribben, waarvan er één een long heeft doorboord. Na een geslaagde operatie is ook zij stabiel. Praten is moeilijk en doet haar pijn. Een verhoor kan beter nog even worden uitgesteld. Roxanne is er het slechtste aan toe. Ze is in comateuze toestand binnengebracht en nog steeds niet bij kennis. Met een afdelingshoofd spreekt Joke af dat ze in het begin van de middag naar het ziekenhuis komt om met Joël te praten. Half tien, ziet ze op haar horloge. Kom op Tom, waar blijf je? We moeten die zaak oplossen, achter een moordenaar aan. Je weet maar nooit of die nog meer slachtoffers op zijn lijstje heeft staan.

Joël blijkt al zover opgeknapt dat hij niet in bed hoeft te blijven. Zijn linkerarm hangt in een mitella en zijn rechteronderarm zit in het gips. Zijn gezicht oogt gehavend: een dikke lip, blauwpaarse plekken rond een oog en schaafwonden op zijn kin. Ze mogen hem meenemen naar een pauzeruimte voor het personeel waar ze hem in alle rust kunnen ondervragen.

Hij maakt een aangeslagen indruk en is zo te zien allesbehalve op zijn gemak.

‘Het spijt me van je vrienden,’ zegt Tom als ze zijn gaan zitten.

‘Ik hoop dat je begrijpt dat we je een paar vragen moeten stellen om erachter te komen wat er zaterdagnacht precies is gebeurd,’ vult Joke aan. Ze voelt intens medelijden met de jongen. Hij kijkt ook zo treurig. Het verdriet over de dood van zijn vrienden overheerst zichtbaar de opluchting omdat hij er zelf zo goed vanaf is gekomen.

Joël knikt dat hij het begrijpt.

Uit: **(ff) OUT!** van Theo en Marianne Hoogstraaten

6 Woordenschat

In het fragment **Een ongeluk of niet ...** staan enkele lastige woorden. Zoek bij onderstaande woorden de juiste betekenis.

1	opdraven	A	van slag
2	gecrashte	B	diepe bewusteloosheid
3	aanspreekbaar	C	beschadigd
4	de restanten	D	niet aan veranderingen onderhevig
5	stabiel	E	de intensieve zorg
6	de tegenwoordigheid van geest	F	de overblijfselen
7	de intensive care	G	benaderbaar
8	de observatie	H	verongelukte
9	comateuze	I	de waarneming
10	de mitella	J	de alertheid
11	gehavend	K	verschijnen
12	aangeslagen	L	de draagdoek

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12